

DOKOŃCZYĆ (129) *vb pf*

Pierwsze o jasne; -koń- (7), *-kón-* (3); *-koń-* MurzNT, PudłFr, GórnTroas, SarnStat (2); *-kón-* Strum, Oczko; *-koń-* : *-kón-* Mącz (2:1).

inf dokończyć (31). \diamond *fut* 2 *sg* dokończysz (1). \diamond 3 *sg* dokończy (7). \diamond 1 *pl* dokończemy (1) KwiatKsiąż. \diamond 3 *pl* dokończą (3). \diamond *praet* 1 *sg m* -m dokończył (2). \diamond 3 *sg m* dokończył (43). *f* dokończyła (2). *n* dokończyło (1). \diamond 3 *pl m pers* dokończyli (9). *subst* dokończyły (1). \diamond *plusq* 3 *sg m* dokończył był (2) BibRadz, RejPos, był dokończył (1) RejAp. \diamond *con* 1 *sg m* bym dokończył (1) WujNT, bych dokończył (1) RejPos. \diamond 3 *sg m* by dończył (2). \diamond 1 *pl m pers* byśmy dokończyli (1) SkarKaz. \diamond 3 *pl m pers* by dokończyli (1). \diamond *con praet* 3 *sg m* by był dokończył (1). \diamond *impers* dokończ(o)no (1). \diamond *part praet act* dokończywszy (17).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI i XIX w.

1. *Doprowadzić do końca, wykonać, uporać się z czymś; supplere, transigere Mącz; absolvere Calep* (120) : Leop Eccli 50/21; OrzList gv; BibRadz 3.Reg 6/9, II 120d marg; BielKron 96v; In medio relinquere, W poŕzrodku zoŕtáwić To yeŕt ynlzym zoŕtáwić/ Wypełnić/ álbo dokończyć. Mącz 194d, 304d; BudBib 2.Par 29/17; Calep 8b; áby ínać/ gdyby záložyl fundáment á nie mogł dokończyć [et non potuerit perficere] wŕzyŕcy pátrzáiácy nie poczęli śmiać íię z niego WujNT Luc 14/29.

dokończyć czego (100): czego racz miłóŕciwie nad nami dokonczyc panie boze RejPs 214v, 213; MurzHist E4v; A Djábeł wŕzyŕtkiego kuŕżenia dokończywŕzy [Et consummata omni tentatione] odtápił do czaŕu od niego MurzNT Luc 4/13; RejWiz 22, 32v; Leop Iudith 6/19; Abowiem oni dokończą ípraw ich złoŕciwych [recapitalabunt impietates eius] y przywiodą ie ku oŕthátecznemn íkończeniu. BibRadz 4.Esdr 12/25, Gen 1 arg, 2/2, Deut 31/24, 2.Par 7/11, Ioann 4/31 (13); OrzRozm G2v; Aggens Prorok vmárl dokończywŕzy koŕciołá BielKron 116, 35v, 77v 116 117v, 165 (12); KwiatKsiąż N4; Precatione rem transigere, Proźbą rzeczy dokończyć/ to yeŕt vproŕić. Mącz 320b; RejAp Cc4v, 33, 97, 98, 155v; GórnDworz Iiv; Co to íeŕt zá ípráwiedliwoŕć íz ía dla was do Oycá íde/ ábych wam íuż tá m dokończył wŕzytkiego dobrego wáŕzego RejPos 131, 5, 24v, 42, 141v, 157 (15); HistLan E4v; BielSpr 38; BudBib Num 4/15, 3.Reg 6/9, 2.Par 29/29, 4.Esdr 7/1, Sap 18/14 (7); Strum F2; StryjWjaz C2, Dv; CzechRozm 205; PaprPan Hh2; Oczko 28v; Chryŕtus Iezus tenże zakon/ íwym poŕŕuŕzeńŕtwem/ w lepŕzy obroćil/ y ná íwym go cíele dokończywŕzy/ z niego nam inny Nowy/ wieczny/ doŕkonáły/ poźyteczny/ y lekki wczynil. SkarŻyw 2; Phil E3; Y ŕtáło íię gdy dokończył IEŕus tych mow/ zdumiewáły íię rzeŕze nád náuką íego. WujNT Matth 7/28, Matth 13/53, 19/1, 26/1, Luc 7/1, Act 20/24, Hebr 8/5, Apoc 11/7; SarnStat 728; KmitaSpit B3; Stáránie náŕze ma być/ nie ízbyfmy dŕugo ná drodze byli: [...] ále žebyfmy ízczeńŕliwie drogi dokończyli. SkarKaz 422b. Cf Zwroty.

dokończyć co (2): TarDuch D4v; [aby przez prokuratora] rzecz íwoię dokończyć/ y ku íkuthkowi przywieŕć mogł. GroicPorz v.

dokończyć czym (4): Kthoremu odpowiedział íthárzec/ drzewo íloneczne íęzykiem Indyiskim pocźnie á Greckim wyłóży/ á záíię drzewo miefiáć Grecką mową pocźnie á Indyiskim dokończy. HistAl L3.

cum inf (1): ále iż Pan ielzche był nie dokończył przez Duchá fwego świętego okazać nam wiele fpraw fwoich *RejAp* 160v.

W charakterystycznych połączeniach: dokończyć biegu, modlitwy (3), *ostatka* (2), *(prze)mowy* (4), *rozmow* (3), *rzeczy* (8), *słow* (6), *sprawy* (9).

Zwroty: peryf. »świata tego dokończyć« = *umrzeć* (1): Y máiąc Mfzą w wielkonocny dzień po miłym á gorącym ludzi vpominaniu [...] fzcześliwie światá tego dokończył *SkarŻyw* 231.

peryfr. »dokończyć żywota (swego)« = *umrzeć; mortuus est PolAnt* [szyk zmienny] (14): y iáko żywotá fwego dokońtzy? *KrowObr* 149, 221v; *BibRadz 2.Mach* 14/46; *BielKron* 299, 303v; kthorzy w tych fwych ćirpliwościach á w Pánie fwoim dokończą żywotow fwoich. *RejAp* 123, 189; *BudBib 2.Mach* 9/28, 14/46; *CzechRozm* 132; *CzechEp* [408]; potym fprofnie á mizernie w gnoiu dokończył żywotá fwego. *WerGość* 225; *PudłFr* 65.

a. *Położyć kres, zlikwidować; zniszczyć [czego]* (6) : *LubPs* dd6v; Thámże iuż pothym wfłyszylz/ iáko iuż Pan gdy będzie raczył dokończyć thych dziwnych burd á frogich zamiełzek fwiátá tego *RejAp* BB5; *RejPos* 247; Abowiem on chcąc pokázáć Krolá duchownego Mefyfálzá/ y duchowne kroleństwo iego/ ktore miáło dokończyć wfzyłtkie kroleństwa fwiátá tego/ á lámó wiecznie zoftáć *CzechRozm* 179v; niefczęścié niech gniewu dokończy *GórnTroas* 44; Vderzył fzytychem w pierśi/ zbáwił fię żywotá/ Y z żywotem póspołu dokończył kłopotá. *KlonWor* 43.

2. *Spełnić, wypełnić* (7) :

dokończyć czego (6): dawáiąc chwałę Pánu Bogu/ [...] iż iuż obietnic fwych dokończyć raczył/ á iż iuż zeftáł ono dzyeciátko *RejPos* 18, 348v, 349v. *Cf dokończyć czego komu.*

dokończyć czego komu (3): wesełac fie á ráduiác fie s tego iż iuż Pan dokończyć chce onych obietnicz pociefzliwych wiernym fwoim *RejAp* 97; *RejPos* 5v [2 r.].

dokończyć co (1): Iáko to okazał y thu przy obrzezaniu fwoim/ áby iuż był dokończył á wypełnił zá nas wfzytko czegochmy my nigdy wypełnić nie mogli *RejPos* 33.

W charakterystycznym połączeniu: dokończyć obietnic (3).

Szereg: »wypełnić a (i) dokończyć« [szyk 3 : 1] (4): A thám iuż wypełnić á dokończyć wfzytkich obiecanych rádości wiernym fwoim. *RejPos* 5v, 33, 348v, 349v.

3. *Ustalić, rozstrzygnąć [czego]* (2) :

Zwrot: »dokończyć granic« (1): a on bendzie winien dowiesz y dokonycicz granicz Nohaczewskich wsitkich *ZapWar* 1548 nr 2668.

Szeregi: »dowieść i dokończyć« (1): *ZapWar* 1548 nr 2668 *cf* »dokończyć granic«.

»ograniczyć i dokończyć« (1): ZA ográniczenie dziedzin/ choć téż iedného dnia dwie álbo trzy dziedziny między Pány ográniczył y dokończył [*limitaverit, et consummaverit JanStat* 423]/ ma wzięć pułgrzywny *SarnStat* 476.

Synonimy: 1. *dogotować, dokonać, odprawić, sprawić*; 2. *wypełnić*; 3. *dowieść.*

Formacje pochodne cf KOŃCZYĆ.

Cf DOKOŃCZENIE, DOKOŃCZONY, DOKOŃCZUJĄCY